

Pressmeddelande 2023-02-21 från Sverige Stenindustriförbund

Svenstorp Hallandia – Årets Sten 2023

Årets Sten 2023 är Svenstorp Hallandia – en representant för den unika Hallandsgnejsen som både är naturens eget konstverk och ett geologiskt världsarv.

Hallandsgnejsen, eller Hallandia som den oftast kallas som byggnadssten, har skapats genom två bergskedjebildningar (metamorfoser). Granit och gnejs består i praktiken av samma mineraler. Något förenklat kan man säga att gnejs är en form av granit som "bakats om" i berggrunden två gånger. Vid andra baket för 1000 miljoner år sedan uppstod gnejsen.

– Utseendemässigt liknas ofta gnejsen med en modellera som blandas ut i olika nyanser och lager när den tröga massan bearbetas. Ett utsnitt i form av en polerad stenskiva Hallandagnejs kan nästan se ut som ett unikt modernt konstverk, en tavla signerad av naturen, säger **Kai Marklin**, ordförande i Sveriges Stenindustriförbund.

Hallandsgnejsen finns i ett område från västra Skåne, över Halland, västra Småland till Västergötland. För några år sedan utsågs även Hallandsgnejsen till en så kallad Global Heritage Stone Resource, en internationell utmärkelse som tilldelas en natursten som haft särskild betydelse för människans kulturarv.

Vill man hitta exempel på Hallandsgnejs i arkitektur är inte oväntat Halland och Skåne givna val. Särskilt Halmstad är en bra plats att börja på. Stenen utgör bokstavligen ett nyklassicistiskt och nationalromantiskt fundament i staden med exempel som jugendhusets fasad vid Brogatan, signerat stadsarkitekten Sven Graz, Halmstads sparbank, ritad av Ivar Tengbom, Söndrumsurnan ritad av Ferdinand Boberg och biografen Röda Kvarn med sina kapitäl, ritad av August Svensson.

Redan vid mitten av 1800-talet exporterades stora volymer Hallandsgnejs som marksten till Tyskland och Danmark. Men den lokala brytningen har pågått mycket längre än så. Totalt har lämningar från cirka 500 brott påträffats i i Halland. SGU har även utpekat just dessa områden som riksintressen, skyddsvärda med särskilt värdefulla ämnen eller mineraler.

Årets Sten – Svenstorp Hallandia – bryts av Hallindens Granit i närheten av just Svenstorp, en av ett fåtal platser där Hallandsgnejsen bryts i dag.

– Det är en liten del av vår totala produktion men en mycket viktig sådan. Svenstorp är såpass unik att den fungerar som en "dörröppnare" till många kunder, säger **Jörgen Lundgren**, vd för Hallindens Granit.

Samtidigt betonar han att Hallandsgnejsen ställer höga krav på beställare, bearbetning och montering.

– När den används som byggnadssten vill man också att stenens unika mönster och struktur kommer fram på ett sätt, som gör båda stenen och arkitekturen rättvisa. Den är fantastiskt vacker som råkilad eller flammad.

Ett av Jörgen Lundgrens favoritprojekt är kyrkogården i Söndrum.

– Där ser man verkligen prov på kunnig beställare, vacker sten, bra bearbetning och montering. En lyckad kombination i alla steg, säger han.

Mer info och frågor:

Kai Marklin, Sveriges Stenindustriförbund tel: 070-59 471 95 kai@sten.se

Jörgen Lundgren, vd Hallindens Granit, tel: +46 703 25 27 65 jorgen@hallindensgranit.se

Sveriges Stenindustriförbund är en branschorganisation vars medlemsföretag bryter, förädlar, monterar och importerar natursten. Medlemsföretagens kunder finns både inom offentlig och privat sektor. Medlemmarna omsätter cirka 1,2 miljarder kronor och sysselsätter cirka 1 200 personer. Se www.sten.se